

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 22. juni 2022

Sag 3/2022

(1. afdeling)

TAKS

(advokat Steffen Sværke)

mod

Boet efter A

(advokat Christian Fribjart Andreasen)

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Fogedretten på Færøerne den 23. september 2020 (FS 84/2017) og dom af Østre Landsrets 5. afdeling den 2. september 2021 (B-775-20).

I pådømmelsen har deltaget syv dommere: Thomas Rørdam, Vibeke Rønne, Michael Rekling, Lars Hjortnæs, Anne Louise Bormann, Kristian Korfits Nielsen og Ole Hasselgaard.

Påstande

Appellanten, TAKS, har påstået stadfæstelse af fogedrettens kendelse om ikke at ophæve den udpantning, som TAKS foretog den 6. december 2016.

TAKS har endvidere nedlagt påstand om, at indstævnte, boet efter A, skal betale 105.930 kr. med procesrente fra indlevering af ankestævningen den 4. januar 2022. Beløbet udgør de sagsomkostninger, som TAKS blev pålagt at betale ved landsrettens dom.

Boet efter A har påstået stadfæstelse af landsrettens dom, hvorved udpantningen blev ophevet, samt frifindelse for påstanden om at tilbagebetale tilkendte sagsomkostninger.

Supplerende retsgrundlag

§ 135, stk. 3, i lagtingslov nr. 86 af 1. september 1983 om landsskat og kommuneskat med senere ændringer (skatteloven) er sålydende:

”Er beløb, herunder bøder, som efter denne lov skal indbetales til det offentlige, ikke indbetalt rettidigt, kan de manglende beløb tillige med tillæg af renter o.l. inddrives ved udpantning efter reglerne om inddrivelse af skatter og afgifter. Dog finder stk. 1 i § 7 i lov nr. 85 af 30. marts 1935 for Færøerne om inddrivelse af skatter og afgifter til det offentlige m.m. ikke anvendelse.”

I landsrettens dom er gengivet den tidligere bestemmelse i skattelovens § 155. I sagen indgår en dansk oversættelse af forarbejderne til denne bestemmelse (Løgtingstíðindi 1982, Bind B, side 966 f). Heraf fremgår bl.a.:

”Med det formål at undgå dobbelt beskatning er der i loven givet hjemmel til landsstyret til at lave aftaler med fremmede lande om eventuelle ændringer og lempelser i forbindelse med skattepligten, betinget af samsvarende lempelser kan fås til gengæld.

Der kan ligeledes indgås aftale med andet land vedrørende indbyrdes meddelelse om oplysninger til brug for vedkommende fremmede skattemyndighed om indbyrdes inkassationer og udpantninger for skat i udlandet og i øvrigt også vedrørende tilbagehold for løn for ubetalt skal i vedkommende fremmede land.

...

155. par...

Der kan også indgås aftale med udlandet vedrørende indbyrdes meddelelser om oplysninger, der skal bruges af skattemyndighederne i vedkommende land. Regler vedrørende indhentning og udpantning kan også indgås i en lignende indbyrdes aftale, der er nævnt ovenfor. Dette betyder i virkeligheden, at skat, der er faldet til betaling i et land, kan indhentes eller udpantes i et andet land, dvs. tvinges igennem på samme måde, der er gældende for krav, der enten indhentes eller udpantes i selve landet.”

Den nævnte bestemmelse i skattelovens § 155 blev som omtalt i landsrettens dom ophævet ved lagtingslov nr. 168 af 30. december 1997. I sagen indgår en dansk oversættelse af forarbejderne til denne lov (Løgtingstíðindi 1997, side 449). Heraf fremgår bl.a.:

”Hjemmelen til at indgå dobbeltbeskatningsaftaler bliver flyttet fra landsstyremanden i skattesager til lagtinget.

...

Bemærkninger til kap. 15

...

§ 154, stk. 1 og § 155 bliver slettet, og i § 154 bliver indsat et nyt stk. Hjemmelen at godkende dobbeltbeskatningsaftaler med andre lande bliver med dette lagt til Færøernes Lagting, og ikke til landsstyremanden i skattesager eller det samlede landsstyre.”

Artikel 14, stk. 1, i overenskomst af 7. december 1989 mellem de nordiske lande om bistand i skattesager (bistandsaftalen) har følgende ordlyd:

”Artikel 14. Afgørelser i skattesager, som ifølge lovgivningen i en kontraherende stat er eksigible i denne stat, skal anerkendes som eksigible i en anden kontraherende stat.”

Anbringender

TAKS har anført navnlig, at Færøerne i bistsandsaftalen har forpligtet sig til at inddrive bl.a. danske skattekrav. Landsstyret havde hjemmel i skattelovens § 154 og § 155 til at indgå bistsandsaftalen, der blev tiltrådt af Lagtinget, og inddrivelsen foretages herefter med hjemmel i de almindelige færøske inddrivelsesregler i skatteloven og lov om inddrivelse af skatter og afgifter. Det er uden betydning, at § 154 og § 155 efterfølgende er ophævet.

Der gælder ikke et krav om, at bistsandsaftalen eller Lagtingets beslutning om at godkende aftalen skal kundgøres i Kunngerðablaðið eller på anden måde. Antages det imidlertid, at et sådant krav gælder, må det anses for opfyldt ved, at bistsandsaftalen blev offentliggjort ved udsendelse til en bred kreds, herunder bragt i Løgtingstíðindi.

Ved inddrivelsen i 2016 hos A havde der i en lang årrække været foretaget inddrivelse af danske og andre nordiske skattekrav på Færøerne, uden at dette var blevet anfægtet. Udpantningen blev dermed foretaget i overensstemmelse med den handle måde, som TAKS uanfægtet havde fulgt i 25 år siden bistsandsaftalens ikrafttræden i 1991, og der er ikke tale om ”hemmelige” regler.

Boet efter A har anført navnlig, at der i færøsk lovgivning ikke findes nogen lovhjemmel til at foretage udpantning for udenlandske skattekrav. Der er hverken efter den tidligere § 155, stk. 2, i skatteloven eller på andet grundlag gennemført bestemmelser, der giver hjemmel til at inddrive bl.a. danske skattekrav. Desuden er § 155 efterfølgende ophævet.

Skattelovens inddrivelsesregler, herunder § 135, omfatter alene færøske skattekrav mv. og indeholder ikke hjemmel til at inddrive danske eller andre landes skatte- og afgiftskrav.

Bistsandsaftalen fra 1989 udgør ikke hjemmel til, at der over for borgerne foretages udpantning. Hertil kommer, at bistsandsaftalen ikke omfatter inddrivelse i form af udpantning og ikke er kundgjort i Kunngerðablaðið.

I et retssamfund, hvor legalitetsprincippet gælder, kan en hjemmel til at foretage udpantning ikke opstå som følge af, at myndighederne har fulgt en ulovmedholdelig praksis gennem en årrække.

Højesterets begrundelse og resultat

TAKS foretog den 6. december 2016 udpantning ved udlæg for 582.522,03 kr. i en ejendom i Vestmanna ejet af A. Det skete på baggrund af en anmodning fra de danske skattemyndigheder om at inddrive et skattekrav i henhold til overenskomst af 7. december 1989 mellem de nordiske lande om bistand i skattesager (bistandsaftalen). Efter at A havde rejst indsigelse over for fogedretten om, at kravet var forældet, blev det ved Højesterets kendelse af 13. februar 2020 (UfR 2020.1097) fastslået, at forældelse ikke var indtrådt. A og senere boet efter ham har efterfølgende under en genoptagelse af fogedsagen anmodet om, at udlægget bliver ophævet med henvisning til, at der ikke er hjemmel til at foretage udpantning for danske skattekrav på Færøerne.

Spørgsmålet er derfor, om der foreligger en sådan hjemmel.

Efter § 135, stk. 3, 1. pkt., i lagtingslov om landsskat og kommuneskat (skatteloven) kan beløb, som efter denne lov skal indbetales til det offentlige, og som ikke indbetales rettidigt, inddrives ved udpantning efter reglerne om inddrivelse af skatter og afgifter.

Skatteloven indeholdt oprindeligt i § 155 en bestemmelse om, at landsstyret i forbindelse med dobbeltbeskatningsoverenskomster kan indgå overenskomst om, at krav på skatter og afgifter, der er pålagt i Danmark, Grønland eller andre stater og kan inddrives det pågældende sted, skal kunne inddrives på Færøerne efter de gældende regler om inddrivelse og opkrævning af tilsvarende eller lignende færøske skatter og afgifter. I bestemmelsens forarbejder (Løgtingstíðindi 1982, Bind B, side 966 f) var det beskrevet, at der i forbindelse med aftaler, der har til formål at undgå dobbeltbeskatning, kan indgås aftaler om bl.a. udpantning. Det var forudsat i forarbejderne, at en sådan aftale betyder, at skat, der er forfaldet til betaling, kan udpantes i et andet land på samme måde, som gælder for krav i dette land. § 155 blev ophævet i 1997 i forbindelse med en ændret regulering af kompetencefordelingen mellem Lagtinget og landsstyret, og Højesteret finder, at ophævelsen ikke kan anses for at have ændret ved den nævnte forudsætning i skattelovens forarbejder om, at der kan ske udpantning i forbindelse med bistand til inddrivelse af andre landes skattekrav mv.

På den baggrund finder Højesteret, at skattelovens inddrivelsesregler indeholder hjemmel til at foretage udpantning som led i bistand inden for rammerne af aftaler, der er indgået med Danmark og andre lande.

Det fremgår af overgangsbestemmelserne ved ophævelsen af § 155 i 1997, at ophævelsen ikke påvirkede gældende dobbeltbeskatningsoverenskomster, og Højesteret finder, at bistandsaftalen fra 1989 dermed ikke blev påvirket af ophævelsen af § 155.

Boet efter A har anført, at bistandsaftalen ikke omfatter inddrivelse i form af udpantning. Herom bemærkes, at det fremgår af artikel 1 i bistandsaftalen, at den omfatter hjælp til bl.a. inddrivelse, og det følger af artikel 14, at afgørelser i skattesager, der er eksigible i det anmodende land, skal anerkendes som eksigible i det anmodede land. Højesteret finder derfor, at bistandsaftalen omfatter inddrivelse i form af udpantning.

Boet efter A har endvidere anført, at bistandsaftalen ikke er behørigt kundgjort, og at der også af den grund ikke har været adgang til udpantning. Som nævnt finder Højesteret, at udpantningen har hjemmel i skattelovens inddrivelsesregler, der er behørigt kundgjort. Højesteret finder herefter, at det er uden betydning for adgangen til udpantning, om bistandsaftalen, der regulerer myndighedernes samarbejde på området, er kundgjort.

Højesteret stadfæster herefter fogedrettens kendelse og tager TAKS' påstand om tilbagebetaling af sagsomkostninger til følge.

Højesteret finder efter sagens karakter, at ingen af parterne skal betale sagsomkostninger for landsret og Højesteret til den anden part.

Thi kendes for ret:

Fogedrettens kendelse stadfæstes.

Boet efter A skal inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse til TAKS betale 105.930 kr. med procesrente fra den 4. januar 2022.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger for landsret og Højesteret til den anden part.